

Landdistrikterne i Vesthimmerland

Ord former verden - og handling skaber den.

I Vesthimmerland bor halvdelen af indbyggerne i landdistrikterne. Der er ikke mindre end 45 landsbyer med hver sin borger-/beboerforening, og de er alle som én vigtige elementer i vores kommune. Derfor er det afgørende for kommunens fremtidige udvikling, at der forsat er en positiv udvikling i og af landdistrikterne.

Vores landdistrikter er præget af fællesskaber, der gennem de sidste årtier har været omstillingsparate, og hvor små landbrugssamfund og stationsbyer skulle finde sig selv igen i en ny tid. Det er vi nået langt med, men foranderlige tider gør, at der til stadighed skal være stort fokus på omstillingsparathed for at sikre de små lokalsamfunds overlevelse.

Selv om stilhed er fremtidens luksus, sammen med en stjerneklar mørk nattehimmel, så har livet i landsbyerne været under et hårdt pres af centralisering.

Det er vigtigt med en landdistriktspolitik som har fokus på én sammenhængende kommune og hvor alle der ønsker at bosætte sig uden for de større byer også tilgodeses.

Frivillige ildsjæle har i respekt for forskellighed bidraget til, at der stadig er liv i vores landsbyer, med afsæt i den lokale kultur og med fællesskabet som den drivende kraft i fritiden.

At bo på landet i Vesthimmerland er en livsstil, der med Niels Hausgaards ord; "ikke er for tøsedrenge" Udvikling af landdistrikter kræver indflydelse og ejerskab fra dem der bor der. Det være sig både strategisk; planmæssigt og praktisk. Alle er lige vigtige parametre.

De praktiske gøremål i de små lokalsamfund når forsamlingshuset skal kalkes, når der skal laves mad til fællesspisning eller arrangeres landsbyfest, er altafgørende for de mange fællesskaber og dermed borgernes lyst til at bo på landet. Det er her opfattelsen af livskvalitet giver mening.

Tordenskjolds soldater er et begreb, der ofte bruges om dem der tager slæbet år efter år, og dem har vi mange af i Vesthimmerland, tak for det! De gør det gerne, og er beskedne af natur. Generationsskiftet bekymrer dog mange steder.

Som kommune vil vi skabe de bedste rammer for, at borgerne bor et sted, hvor der er rart at være. Det gælder både virksomheder og borgere – unge som gamle. Vi vil arbejde for, at kommunen er attraktiv som bosætningskommune, vi vil fastholde og tiltrække borgere. Der kan udvikling af landdistrikterne være med til at gøre en forskel. Vi vil derfor med lokale udviklingsplaner i landdistrikterne igangsætte en kommunal udvikling til gavn og glæde for flest mulige borgere.

Derfor er denne landdistriktspolitik afgørende for at der fremover findes nye ildsjæle, som finder værdi i at arbejde med udvikling i Vores Vesthimmerland.

Landdistriktspolitikens forskellige indsatsområder skal sikre, at der er politisk fokus på at understøtte ildsjælenes arbejde med visioner og handling for fremtidens landsbyer i Vesthimmerland.

Asgar Andersen

på vegne af Kultur- og Fritidsudvalget
Vesthimmerlands Kommune

Heidi Glerup

på vegne af Landsbyudvalget
Vesthimmerlands Kommune

Hvem er Landdistriktpolitikken for

Der sker rigtig meget rundt omkring i landdistrikterne i Vesthimmerland. På området arbejdes der tæt sammen med de 45 borger-/beboerforeninger, som hver især yder deres lokale bidrag til udvikling af lokalområdet.

Landdistriktpolitikken dækker hele landdistriktsområdet i Vesthimmerland. Politikken er et redskab for det politiske system til at sætte en retning for de kommunale prioriteringer på landdistriktsområdet de kommende år.

Politikken er ikke – og kan aldrig være – en fuldstændig beskrivelse af alt, hvad der skal ske i kommunens landdistrikter. Men Landdistriktpolitikken udstikker en ambition og en retning for det, kommunen gerne vil på landdistriktsområdet de kommende år.

Landdistriktspolitikens mål

”I Vesthimmerlands Kommune vil vi skabe de bedste rammer for, at borgerne bor et sted, hvor det er rart at være. Det gælder både virksomheder, borgere – unge og gamle”

Vesthimmerlands Kommune mangler borgere. Bosætningen falder fra år til år og har gjort det i en lang årrække. Der er behov for befolkningstilvækst for at sikre kommunal udvikling til gavn og glæde for flest mulige borgere.

Plan- og Bæredygtighedsstrategien for Vesthimmerland Kommune har som overordnet mål at sikre øget bosætning. Det er ikke enkelt at fastholde og tiltrække borgere. Der er mange parametre at arbejde på. Næsten 49 % af borgerne bor i et landdistrikt i Vesthimmerland Kommune. Det er derfor oplagt, at landdistriktspolitikken fokuserer på øget bosætning i landdistrikterne, og hvordan det kan sikres over de kommende år.

En realisering af opsatte mål medfører ny organisering med større områdeinddeling på tværs af kommunen. Hvert område har sit eget visionsråd. Rådets opgave er at udarbejde en lokal udviklingsplan (LUP), hvor landdistrikterne har identificeret og beskrevet udviklingsmuligheder og projekter for området. LUPen udarbejdes i samspil mellem visionsråd og relevante kommunale forvaltninger. Kommunen har en vigtig opgave i forhold til at skabe sammenhæng mellem de

kommunale visioner og handleplaner og landdistrikternes ønsker til udvikling. LUPen implementeres gennem en tværgående indsats mellem lokale ildsjæle og Vesthimmerlands Kommunes forvaltninger.

Den generelle og overordnede kommunale planopgave jf. planloven bør sammentænkes med de lokale udviklingsplaner af hensyn til en stærk kommunal sammenhængskraft.

Den lokale udviklingsplan fremsendes til Landdistriktsrådet, der drøfter og fremsender planerne til politisk drøftelse i Kultur- Fritids og Landdistriktsudvalget, Teknik- og Miljøudvalget samt i Økonomiudvalget. De respektive fagudvalg godkender udviklingsplanernes indsatser indenfor deres kompetenceområde.

Der udarbejdes et eksempel på en lokal udviklingsplan, som kan danne grundlag for inspiration for visionsrådene.

Det vil vi gøre ved at:

- Sikre udvikling af landdistrikterne
- Arbejde strategisk bevidst med landsbyer og landdistrikter
- Bygge oven på de mange gode indsatser, ideer og projekter, der er blevet gennemført indtil nu

Vesthimmerlands Kommune støtter i praksis landdistrikterne gennem:

- Gode fysiske rammer og faciliteter
- Økonomisk støtte
- Rådgivning og vejledning
- Dialog og netværk
- Helhedsorienteret tværgående samarbejde
- Politik med fælles retning

Borger-/beboerforeninger i Vesthimmerlands Kommune

Kommunen har et rigt foreningsliv herunder rigtig mange borger-/beboerforeninger, der blandt andre sikrer attraktive landsbyer i dagligdagen.

Landdistrikterne har brug for foreninger der bl.a.:

- Sikrer fællesskabet, arrangerer events og aktiviteter
- Understøtter forsamlingshuse m.m.
- Tager mod nye borgere
- Skaber brand og udvikling ud fra stedbundne lokale potentialer
- Sender idéer til hvad der skal gøres fælles og lokalt til områdets visionsråd
- To gange årligt deltager i dialogmøde med visionsrådet
- Skaber netværk
- Kan være lokalområdets talerør til Landdistriktsråd, den kommunale forvaltning og Byrådet

Landdistriktspolitikens prioritering

Denne politik er udtryk for den prioritering af indsatsområder, vi som politikere synes, er de vigtigste. Det er centrale områder, som giver kommunes landdistrikter engagement og udvikling. Der er udpeget fem tæt forbundne indsatsområder.

De 5 indsatsområder

1. Landdistriktsudvikling i sammenhæng
2. Livskvalitet på landet
3. Levedygtige landdistrikter
4. Turisme- og erhvervsudvikling i landdistrikter
5. Mobilitet i landdistrikter

Landdistriktsudvikling i sammenhæng

Det betyder at:

Befolkningstilvækst kræver et fornyet fokus og en strategisk tilgang til planlægning og samarbejde på tværs af kommunen, lokalområder og andre samarbejdspartnere. Der er behov for, at landdistriktspolitik og udviklingen af landsbyerne og landområderne i Vesthimmerlands Kommune bliver endnu mere fremtrædende og fokuseret.

Der er behov for et forpligtende samarbejde og tæt samspil, hvis landdistrikterne reelt skal udvikle sig.

Det er vigtigt at have et fælles billede af, hvad man ønsker sig lokalt, og hvordan det kan realiseres. Hvert lokalområde skal i de kommende år have udarbejdet deres egen udviklingsplan i tæt dialog med områdets erhverv, ildsjæle og foreninger.

Vi tror på, at:

- Vi proaktivt skal organisere samarbejder og skabe nye netværk på tværs, som giver et ekstra fokus på idéer og projekter, der specifikt understøtter bosætning
- Der er behov for at nedbryde de gamle kommunegrænser og lokalområder og i stedet oprette egnsspecifikke lokalområder, som mere naturligt hører sammen
- Det handler om at skabe strategisk vigtig udvikling og sikre dynamik og det gode liv i landdistrikterne
- Den strategiske udviklingsplan med fordel kan indeholde en grundig beskrivelse af stedbundne potentialer og særlige karakteristika
- Der bør formuleres en vision og strategiske målsætninger samt et antal indsatsområder, som aktører og kommunen sammen vil arbejde på i en årrække for at sikre reel udvikling

Derfor vil vi:

- I dialog med de enkelte landsbyer lave en ny inddeling af kommunens lokalområder med udgangspunkt i sognegrænser
- Etablere og understøtte de nye visionsråd i alle lokalområder med ansvar for at arbejde på tværs i området. Visionsrådenes opgave er at udarbejde en lokal udviklingsplan (LUP) med vision, strategi og plan for udviklingen af deres respektive områder
- Dedikere kommunale ressourcer, der er bindeled på tværs af forvaltninger og visionsråd for at øge koordinering, forståelse og samarbejde om landdistriktsudviklingen
- Understøtte fortsat udvikling af kommunens overordnede bosætningsstrategi
- Vurdere muligheden for systematisk at spørge de unge, som fraflytter kommunen om, hvad der ville være afgørende for at de kunne have lyst til at bosætte sig på landet igen
- Eventuelt etablere digitale visionsråd med et netværk af unge, der fraflytter kommunen

Livskvalitet på landet

Det betyder at:

En af landsbyernes store kvaliteter er nærheden og sammenholdet. Det styrker sammenhængskraften og øger lysten til at blive boende eller bosætte sig.

Frivillige og ildsjæle er afgørende i udviklingen af landdistrikterne. Kun i stærkt samarbejde mellem politisk og lokalt niveau kan vi sammen være med til at øge befolkningstilvæksten.

Vi tror på, at:

- Det er vigtigt at skabe endnu bedre rammer for at styrke fællesskaber og mødesteder
- De lokale kræfter er både ambassadører for deres område over for kommende tilflyttere, men også idérige og har fingeren på pulsen
- Det er vigtigt, at det er let at blive og være frivillig, og at de frivillige ikke brænder ud

Derfor vil vi:

- Understøtte lokale fællesskaber, så der bliver mulighed for at mødes omkring relevante aktiviteter
- Understøtte mødesteder og steder at samles til hygge og aktiviteter inde såvel som ude, så de bliver tidssvarende og appellerende for relevante målgrupper
- Undersøge og igangsætte tiltag, der understøtter adgangen til naturen i landdistrikterne som sundhedsfremmende faktor for vores borgere i hele kommunen
- Undersøge og igangsætte tiltag, der knytter internationale gæster på arbejdsophold og deres familier tættere til lokalområdet med henblik på bosætning
- Sætte fokus på kvaliteterne ved at være Frivillig og tage del i lokalsamfundet
- Tilbyde kurser i fx fundraising, projektudvikling, bestyrelsesarbejde og rekruttering af frivillige, så flere får interesse for at engagere sig og gennemføre nye tiltag
- Forankre fast Landsbycoachordning som én indgang til kommunen, der gør det muligt for foreninger og ildsjæle at søge og få sparring til deres projekter

Levedygtige Landdistrikter

Det betyder at:

Vores landdistrikter har mange kvaliteter, men der skal også være attraktive muligheder for at skabe det hjem, man drømmer om, hvis vi skal fastholde nuværende borgere og tiltrække nye borgere udenfor kommunegrænserne.

Samtidigt ønsker flere ældre at blive på deres hjemstavn, når huset, der er blevet for stort, skal sælges. Den ideelle boligform er medvirkende for valg af bosætningssted.

Det er en fortløbende opgave at fortælle om de gode kvaliteter, muligheder og historier fra landsbyerne og landdistrikterne i vores kommune.

Vi tror på, at:

- Attraktive muligheder for bolig vil fastholde nuværende borgere og tiltrække nye
- Kendskab til områdets stedbundne potentialer skaber mere synlighed

Derfor vil vi:

- Ved dialog sikre, at landsbyerne involveres i de udviklingsmuligheder og den planlægning for landdistrikter, som planloven forlanger. Eksempelvis i forhold til attraktive boligområder med gode adgangsforhold til naturen
- Sikre at byggegrunde og en tilpasset boligmasse bliver et vigtigt tema i visionsrådernes udviklingsplaner
- Understøtte projekter, der forskønner landsbyerne og binder by og rekreative områder sammen. Herunder øger kendskab til landdistrikterne
- Sætte fokus på finansieringsproblematikker ved huskøb og investeringer i landdistrikterne
- Italesætte at vi sammen skal være synligt stolte og fortælle højt om alt det, vi har at byde på
- Undersøge hvorvidt en kommunikationsstrategi for bosætning i landdistrikterne kan understøtte et ønske om øget synlighed

Turisme- og erhvervsudvikling i Landdistrikter

Det betyder at:

Det har fået mindre betydning i vores globaliserede verden, hvor en virksomhed har base. Samtidig giver bredbånd og en mere almindelig norm om hjemmearbejdsplads mulighed for at gentænke, hvad det vil sige at bo og arbejde i et landdistrikt.

Vi tror på, at:

- Jo lettere det er at udføre sit arbejde eller styre sin virksomhed i landområderne, jo større sandsynlighed er der for, at folk flytter til området

Derfor vil vi:

- Øge fokus på muligheder for at være selvstændig erhvervsdrivende med base i et landdistrikt
- Øge fokus på fordele ved hjemmearbejdsplads
- Sikre at lokale indsatser for erhverv og evt. turisme, hvor det giver mening, er et vigtigt tema i visionsrådenes udviklingsplaner
- Undersøge og igangsætte indsatser inden for grøn omstilling som tager udgangspunkt i fællesskabet omkring energiforsyning, samkørsel, delebiler, affaldssortering og lokalt producerede fødevarer
- Arbejde for at understøtte mødet mellem beboere og besøgende
- Fortsætte og styrke det konstruktive samarbejde med Destination Himmerland

Mobilitet i Landdistrikter

Det betyder at:

Muligheden for en hjemmearbejdsplads øger sandsynligheden for bosætning, men den digitale infrastruktur skal være i orden, så der kun behøves at pendles fx nogle gange om ugen til arbejdspladsen.

Vi tror på, at:

- Infrastruktur handler både om bredbånd, mobilnet og transportmuligheder for ung som gammel og på forskellige typer hjul

Derfor vil vi:

- Arbejde for bedre cykelstier, god adgang til naturområder og trampestier og sikre et godt overblik herover
- Arbejde for at udbrede kendskab til forskellige muligheder inden for teletaxa og telebus
- Arbejde for gode mobil- og bredbåndsforbindelser
- Medvirke til udarbejdelse af pendlerstrategi og igangsætte indsatsområder